

Propozycje tematów lekcji i warsztatów muzealnych na rok 2017. Park Etnograficzny w Tokarni

Lekcje muzealne

Kategoria wiekowa: przedszkole, szkoła podstawowa

Nazwa	Dawne gry i zabawy ludowe
Czas trwania	60 minut; kwiecień-październik
Miejsce	Plac przy zagrodzie z Bukowskiej Woli i Plebani z Goźlic
Krótki opis	Zabawa na świeżym powietrzu z wykorzystaniem przedmiotów służących niegdyś dzieciom wiejskim do zabawy- udział w dawnych grach indywidualnych i zespołowych (toczenie fajerki, rzut obręczą, grele (rodzaj kręgli), wyścigi w workach, wyścig z jajkiem na łyżce, gra w „zośkę”, itp.

Kategoria wiekowa: przedszkole(starszaki), szkoła podstawowa

Nazwa	Mały odkrywca
Czas trwania	45 minut; kwiecień-październik
Miejsce	Okolice szkoły z Woli Szczygiełkowej
Krótki opis	Zajęcia polegają na zabawie, której celem jest odnalezienie -wykopanie z piasku różnych, bezpiecznych dla dzieci przedmiotów związanych z dawnym gospodarstwem chłopskim. Następnie uczestnicy wspólnie z osobą prowadzącą zajęcia postarają się nazwać przedmiot oraz odgadnąć do czego był używany. Po zapoznaniu się z przedmiotami dzieci wybiorą jeden z nich, który zostanie dokładnie omówiony na bazie ekspozycji muzealnej np. wykopane wrzeczono posłuży jako kanwa opowieści o Inie- narzędzia do obróbki lnu oraz elementy płócienne stroju. Na zakończenie zajęć wszyscy uczestnicy otrzymują imienny dyplom <i>Małego odkrywcy</i> .

Kategoria wiekowa: przedszkole(starszaki), szkoła podstawowa

Nazwa	Jak żyły dzieci na dawnej wsi
Czas trwania	45 minut; kwiecień-październik
Miejsce	Cały teren parku etnograficznego
Krótki opis	Uczestnicy zajęć zwiedzają wybrane obiekty i ekspozycje muzealne ukazujące życie dzieci na dawnej wsi. Podczas lekcji grupa odwiedza zagrodę ze zwierzętami, wewnątrz izby, wystawę zabawek oraz szkołę i chałupę zielarki.

Kategoria wiekowa: gimnazjum, szkoła średnia

Nazwa	Strój ludowy jako wyznacznik tożsamości regionalnej
Czas trwania	45 minut
Miejsce	Plebani z Goźlic
Krótki opis	Charakterystyka stroju ludowego jako zjawiska kulturowego (historia, funkcja, zasięg), prezentacja rodzajów strojów występujących na Kielecczyźnie oraz omówienie podstawowych elementów składających się na komplet stroju. Kobiecego i męskiego. Dyskusja na temat ewentualnej funkcji stroju ludowego w rzeczywistości współczesnej wsi i regionu.

Kategoria wiekowa: gimnazjum, szkoła średnia

Nazwa	Budownictwo ludowe na Kielecczyźnie	
Czas trwania	60 minut	
Miejsce	Cały teren Parku Etnograficznego w Tokarni	
Krótki opis	Wykład odbywa się podczas grupowego spaceru po skansenie z przystankami przy konkretnych, wybranych obiektach. Omówienie pochodzenia, konstrukcji i formy każdego z nich, zapoznanie ze specyficznym nazewnictwem dot. budownictwa ludowego. Dyskusja na temat domniemanych przyczyn różnic i podobieństw między obiektami.	

Warsztaty

Kategoria wiekowa: przedszkole (starszaki), szkoła podstawowa

Nazwa	Od ziarenka do bochenka	
Czas trwania	90 minut; kwiecień-październik	
Miejsce	Zagroda z Gęsic	
Krótki opis	Zajęcia to opowieść o chlebie od momentu wysiewu ziarna poprzez poszczególne etapy jego przygotowania, aż do wypieku chleba. Uczestnicy zwiedzają poszczególne obiekty i wystawy tematyczne, a następnie samodzielnie wypiekają podpłomyki w piecu chlebowym (klasy IV- VI) lub w przypadku dzieci młodszych (przedszkolaki oraz kl. O-III) zabawa polega na wycięciu i złożeniu elementów drukowanego wiatraka.	

Kategoria wiekowa: przedszkole (starszaki), szkoła podstawowa

Nazwa	Jak żyły dzieci na dawnej wsi	
Czas trwania	60 minut	
Miejsce	Zagroda z Gęsic	
Krótki opis	Ukazanie uczestnikom warunków, w jakich 100 lat temu żyły dzieci chłopskie, jak się ubierały, co należało do ich obowiązków domowych, jak spędzały czas wolny, w jakich warunkach się uczyły. Prezentacja wnętrza mieszkalnego, klasy szkolnej, ubrań i zabawek. Udział w tradycyjnych zabawach, nauka pisania obsadką ze stalówką.	

Kategoria wiekowa: szkoła podstawowa

Nazwa	Strój ludowy- co to takiego ?	
Czas trwania	60 minut	
Miejsce	Plebania z Goźlic	
Krótki opis	Przybliżenie pojęcia stroju ludowego oraz prezentacja jego zasadniczych elementów. Zabawa edukacyjna polegająca na zastosowaniu zdobytej wiedzy- kolorowa wycinanka składająca się z drukowanych laleczek oraz elementów strojów ludowych. Zadanie polega na wycięciu szablonu laleczek oraz „ubraniu” ich w poszczególne elementy stroju.	

Kategoria wiekowa: szkoła podstawowa

Nazwa	Zdobywamy sprawność pradziadków	
Czas trwania	60 minut; kwiecień-październik	
Miejsce	Zagroda z Gęsic	
Krótki opis	Na terenie zagrody edukacyjnej znajdującej się w Parku Etnograficznym zostanie przygotowanych 6 stanowisk: 1. Pranie kijanką 2. Maglowanie 3. Tkanie 4. Młócka cepami 5. Robienie masła w maselnicy 6. Wyrabianie ciasta chlebowego Zadaniem uczestników będzie wykonanie każdej z w/w czynności, co zostanie poświadczony na imiennym certyfikacie, wystawionym przez pradziadka.	

Kategoria wiekowa: szkoła podstawowa, gimnazjum

Nazwa	Wybrane prace domowe w tradycyjnym gospodarstwie chłopskim	
Czas trwania	45 minut; kwiecień- październik	
Miejsce	Zagroda z Gęsic	
Krótki opis	Zajęcia prowadzone we wnętrzu w tradycyjnym zabytkowej chałupy oraz na przylegającym do niej podwórzu. Zapoznanie ze sposobami zachowania porządku i dbaniem o higienę w tradycyjnym chłopskim gospodarstwie domowym, prezentacja narzędzi i omówienie wybranych prac domowych; zajęcia praktyczne- uczestnicy sami wykonują te prace (np. pranie, prasowanie, maglowanie, noszenie wody) używając tradycyjnych narzędzi i sprzętów.	

Kategoria wiekowa: szkoła podstawowa kl. IV- VI, gimnazjum, szkoła średnia

Nazwa	Bliżej przeszłości – życie codzienne świętokrzyskich partyzantów	
Czas trwania	60 minut; kwiecień-październik	
Miejsce	Zagroda z Okołu, Chałupa z Kobylnik, Dom z Wąchocka, Dom z Wąchocka, Dom ze Skorzowa, Dom z Bielin, Zagroda z Bukowskiej Woli, Dwór z Suchedniowa	
Krótki opis	Uczestnicy zajęć odgrywający rolę łączników poruszają się po terenie Parku Etnograficznego, zgodnie otrzymanymi mapami. Na mapach znajdują się zaznaczone punkty, po dotarciu, do których uczestnicy zobowiązani są wykonać określone zadania związane z walką partyzancką, okupacyjną codziennością lub wykazać się wiedzą historyczną z okresu II wojny światowej. Grę terenową poprzedza pogadanka wprowadzająca w formie dziesięciminutowego wykładu.	

Kategoria wiekowa: szkoła podstawowa, gimnazjum

Nazwa	Mydło, powidło i mazidło
Czas trwania	60 minut
Miejsce	Dom z Bielin (Apteka)
Krótki opis	Zajęcia odbywają się we wnętrzu domu aptekarza i apteki urządzonych na przełom XIX i XX wieku. W pierwszej części zajęć dzieci i młodzież zostaną zapoznane z krótką historią farmacji oraz wyposażeniem aptecznym (stół ekspozycyjny, różnego rodzaju pojemniki na zioła, moździerz z tłuczkami, destylaty i maści oraz bardzo precyzyjne wagi). W drugiej części uczestnicy praktycznej wykorzystają zdobytą wiedzę odmierzając i mieszając różne substancje, z których powstanie maść lub wykonując własnoręcznie świecę z wosku.

Kategoria wiekowa: wszystkie grupy wiekowe

Nazwa	Tradycyjne garncarstwo ludowe	
Czas trwania	90 minut; kwiecień-październik	
Miejsce	Chałupa z Nasiechowic, piec garncarski z Rędocina	
Krótki opis	Wstępem do zajęć jest pokaz wyrobu ceramiki na kole garncarskim prowadzony przez garncarza. W czasie pokazu omawiane są poszczególne etapy tej techniki. Następnie uczestnicy zajęć próbują sami pod okiem fachowca wykonać naczynie na kole, wykonują także ręcznie inne formy z gliny (np. figurki zwierząt). Swoje wyroby zabierają na pamiątkę.	

Kategoria wiekowa: wszystkie grupy wiekowe

Nazwa	W kuźni wiejskiej- ludowe kowalstwo na Kielecczyźnie	
Czas trwania	90 minut; kwiecień-październik	
Miejsce	Kuźnia z Radoski	
Krótki opis	Pokaz pracy kowala prowadzony w tradycyjne kuźni zlokalizowanej na terenie Parku Etnograficznego, któremu towarzyszy omówienie elementów wyposażenia kuźni jak i wybranych narzędzi .Podczas zajęć zostaną omówione poszczególne etapy wykonywania przedmiotu metoda kucia (np. podkowa). Uczestnicy mogą pomagać kowalowi w prostych i bezpiecznych pracach np. miechowanie, trzymanie kleszczami kutego przedmiotu itp. Dla chętnych zwiedzanie grupowe wystawy wyrobów kowalstwa ludowego.	

Kategoria wiekowa: wszystkie grupy wiekowe

Nazwa	Warsztaty wykonywania lalek-motanek, czyli lalek z gałganków i starych ubrań.
Czas trwania	90 minut
Miejsce	PE w Tokarni i Dworek Laszczyków w Kielcach

Krótki opis	<p>Tradycja wytwarzania gałgankowych lalek w naszym regionie uległa zapomnieniu. Kobiety, które kiedyś je wytwarzały, niestety nie kontynuują tej tradycji. Według słów artystki nie ma dwóch takich samych laleczek, każda jest inna, charakterystyczna dla tego kto ją zrobił. Możemy zastanowić się czym, a raczej kim jest gałgankowa lalka, że na zajęciach jej moc łączy pokolenia i wywołuje radość. Jest wspomnieniem z dzieciństwa o naszych babciach, łączy naszą tradycję ze współczesnością i dbałością o środowisko poprzez recykling nikomu już nie potrzebnych ubrań , a przy tym bawi. Ten fenomen powoduje, że jest wspomnieniem naszych słowiańskich korzeni i tradycji. Wykonywanie ich współcześnie może stanowić ciekawą formę zajęć plastycznych dla dzieci i młodzieży, a także dla dorosłych.</p>
-------------	---

**Propozycje tematów sezonowych lekcji i warsztatów
muzealnych na rok 2017.
Park Etnograficzny w Tokarni oraz Dworek Laszczyków w Kielcach
(sezonowe)**

Lekcje muzealne

Kategoria wiekowa: przedszkole, szkoła podstawowa

Nazwa	Dzień ze świętym Mikołajem
Czas trwania	60 minut; pierwszy tydzień grudnia
Miejsce	
Krótki opis	Na zajęciach uczestnicy poznają legendy o świętym Mikołaju oraz historię wręczania prezentów. Na przygotowanych kartkach piszą lub rysują list do św. Mikołaja.

Kategoria wiekowa: od 10 roku życia

Nazwa	Nalejcie wosku na wodę – Katarzynki i Andrzej w tradycyjnej kulturze ludowej	
Czas trwania	60 minut; ostatni tydzień listopada	
Miejsce	Dworek Laszczyków	
Krótki opis	Zapoznanie uczestników zajęć ze zwyczajami oraz tradycyjnymi wróżbami i zabawami jakie towarzyszyły w kulturze ludowej wigiliom dni św. Katarzyny i św. Andrzeja, wyjaśnienie ich genezy i znaczenia. Wspólna zabawa z wypróbowaniem i interpretacją poznanych wróżb.	

Warsztaty

Nazwa	Tradycyjne ozdoby wiejskich wnętrz mieszkalnych	
Czas trwania	60 minut	
Miejsce	Dworek Laszczyków, Park Etnograficzny w Tokarni	
Krótki opis	Nauka wyrobu bibułowych kwiatów wiejskich lub wycinanek (do wyboru), stanowiących tradycyjne ozdoby wnętrza chałupy chłopskiej, wzorowanych na dawnych, oryginalnych formach pochodzących z regionu kieleckiego (w tygodniu przed Niedzielą Palmową- nauka robienia tradycyjnych palemek)	

Kategoria wiekowa: wszystkie grupy wiekowe

Nazwa	Siano, świąty, podłaźniki- ludowe ozdoby bożonarodzeniowe	
Czas trwania	60 minut, grudzień	
Miejsce	Dworek Laszczyków, Park Etnograficzny w Tokarni	
Krótki opis	Nauka wykonywania tradycyjnych ozdób bożonarodzeniowych takich jak: świąty z opłatków, łańcuchów bibułowo- słomianych, zawieszek z wydmuszek i orzechów, a następnie udekorowanie nimi świątecznej podłaźniczki i zawieszenie jej w jednej z chałup.	

Kategoria wiekowa: szkoła podstawowa, gimnazjum

Nazwa	Kraszanki, pisanki, cukrowe baranki- Wielkanoc w kulturze ludowej	
Czas trwania	60 minut; 3 tygodnie przed świętami Wielkiej Nocy	
Miejsce	Dworek Laszczyków, Park Etnograficzny w Tokarni	
Krótki opis	Przygotowywanie tradycyjnych barwników do kraszanek wielkanocnych (z cebuli, kory dębowej, buraków), barwienie jajek i nauka ich zdobienia techniką drapania lub „pisania” woskiem ; zajęciom praktycznym towarzyszy pogadanka o ludowych zwyczajach związanych z Wielkanocą.	